

**SZKOŁA PODSTAWOWA NR 11 IM.
WŁ. BRONIEWSKIEGO
W TARNOWSKICH GÓRACH**

SZKOLNY PROGRAM PROFILAKTYKI

SPIS TREŚCI:

- I. Podstawy prawne.
- II. Wstęp.
- III. Czynniki ryzyka oraz czynnik chroniące.
- IV. Cele programu.
- V. Strategie profilaktyczne.
- VI. Działania profilaktyczne.
- VII. Struktura i treści szkolnego programu profilaktyki.
- VIII. Procedury interwencyjne.
- IX. Ewaluacja.

I. Podstawy prawne programu.

1. Konwencja o prawach dziecka.
2. Konstytucja Rzeczypospolitej. Art. 72.
3. Ustawa o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 r. z późniejszymi zmianami (tekst jednolity Dz. U. z 2004 r., Nr 256, poz. 2572; obowiązuje od 17 grudnia 2004 r.).
4. Rozporządzenie z 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. poz. 977).
5. Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r. (tekst jednolity - Dz.U. 2012 nr 0 poz. 1356).
6. Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich z dnia 26 października 1982 r. (tekst jednolity - Dz.U. 2014 nr 0 poz. 382)
7. Ustawa o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych z dnia 9 listopada 1995 r. (tekst jednolity - Dz. U. z 1996 r. Nr 10, poz. 55; z późn. zm. Ostatnia nowelizacja z dnia 8 kwietnia 2010 r. - o zmianie ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych oraz ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2010 r. Nr 81, poz. 529).
8. Rozporządzenie MENiS z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonej uzależnieniem (Dz. U. z 2003 r. Nr 26 , poz. 226).
9. Ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz. U. Nr 180, poz. 1493).
10. Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz.U. 2012 nr 0 poz.124.).
11. Ustawa o zmianie ustawy o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 23 lipca 2008 r. (Dz. U. z 2008 r. Nr 180 poz. 1108).
12. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 kwietnia 2013 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych.
13. Rozporządzenie MEN z 18.08.2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii.
14. Rozporządzenie MEN z 17.11.2010 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno – pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.

Programy narodowe i krajowe:

1. Narodowy Program Zdrowia (2007 - 2015).

2. Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2011-2015
3. Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2011-2016
4. Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (2006 - 2016).
5. Program Zwalczania AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV na lata 2012-2016
6. Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2011-2015
7. Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu w Polsce (2014-2018).
8. Rządowy Program "Bezpieczna i przyjazna szkoła" na lata 2014-2016
9. Program Zapobiegania Niedostosowaniu Społecznemu i Przystępczości wśród Dzieci i Młodzieży (2004 – 2014)

II. Wstęp

Program Profilaktyki Szkoły Podstawowej nr 11 uzupełnia program wychowawczy. Celem jest wspomaganie wszechstronnego i harmonijnego rozwoju ucznia, wzmacnianie czynników ochronnych przy jednoczesnej redukcji czynników ryzyka. Formy i sposoby działań zakresu profilaktyki dostosowane są do wieku uczniów. Program ten kierowany jest do każdego ucznia, zarówno zdolnego jak i ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, potrzebującego pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz materialnej. Program odpowiada na realne problemy i zagrożenia pojawiające się w szkole, klasie szkolnej i środowisku. Zakładamy, że dzięki naszemu zaangażowaniu każdy z uczniów poradzi sobie w trudnej sytuacji i osiągnie sukces na miarę swoich możliwości

Program Profilaktyki tworzy spójną całość z Programem Wychowawczym Szkoły i został sporządzony w oparciu o aktualne przepisy prawa oświatowego.

Szkolny Program Profilaktyki zakłada:

- ❖ aktywizację i integrację uczniów przy realizacji wspólnych zamierzeń
- ❖ rozwój aktywności uczniów poprzez udział w planowaniu, organizowaniu i przygotowaniu imprez klasowych, szkolnych, wycieczek, wyjść itp.
- ❖ podejmowanie działań na rzecz środowiska szkolnego poprzez udział w pracach zainicjowanych przez samorząd uczniowski, współorganizowanie imprez ogólnoszkolnych i charytatywnych
- ❖ uczulanie na dostrzeganie potrzeb innych dzieci i dorosłych
- ❖ włączanie w miarę możliwości rodziców do realizacji zadań wychowawczych
- ❖ udział w konkursach, prezentowanie dorobku na forum szkoły i w środowisku lokalnym
- ❖ stworzenie warunków do rozwoju indywidualnych zainteresowań i uzdolnień uczniów
- ❖ dalsze diagnozowanie potrzeb uczniów i wspieranie ich indywidualnych dążeń

- ❖ dalsze monitorowanie zachowania i przeciwdziałanie niekorzystnym zachowaniom.
- ❖ monitorowanie pracy zespołów wychowawczych i profilaktycznych

Opracowany został na podstawie diagnozy sytuacji dydaktyczno - wychowawczej w szkole dokonanej przy użyciu następujących narzędzi:

- ❖ analizy ankiety skierowanej do uczniów i rodziców uczniów dotyczącej bezpieczeństwa w szkole oraz problemu przemocy
- ❖ analizy ankiety przeprowadzonej wśród uczniów, rodziców i nauczycieli dotyczącej zagrożeń związanych z używaniem dopalaczy, narkotyków, alkoholu i palenia tytoniu
- ❖ analizy osobistych wartości wybranych przez rodziców, nauczycieli oraz uczniów kilku klas
- ❖ obserwacji uczniów na zajęciach dydaktycznych, wycieczkach, uroczystościach szkolnych, na korytarzach w czasie przerw, w drodze do i ze szkoły;

Dodatkowa dokumentacja wykorzystana w konstruowaniu Szkolnego Programu Profilaktyki:

- ❖ dokumentacja pedagoga i psychologa szkolnego - analiza problemów szkolnych, działań interwencyjnych,
- ❖ dokumentacja wychowawców, wpisy do dzienników szkolnych dotyczące:
 - a) zachowań uczniów,
 - b) wyników w nauce,
 - wpisy do zeszytów korespondencji z rodzicami,
 - analiza ocen z zachowania, szczególnie zachowań nieodpowiednich,
 - analiza frekwencji uczniów,
 - analiza sytuacji opiekuńczo – wychowawczej dokonanej na koniec roku szkolnego 2014/2015.
 - dokumentacja z zespołów wychowawczych.

Celem diagnozy było zbadanie:

- ❖ Stopnia poczucia bezpieczeństwa uczniów w szkole.
- ❖ Znajomości oraz przestrzegania norm, zasad oraz dobrego wychowania w szkole przez uczniów.
- ❖ Relacji uczeń – uczeń, dziecko – rodzic oraz relacji uczeń - nauczyciel.
- ❖ Stosunku uczniów do zachowań ryzykownych oraz innych zachowań nieakceptowanych społecznie.
- ❖ Stopnia i rodzaju występowania zachowań ryzykownych wśród naszych uczniów,
- ❖ Sposobów spędzania przez uczniów czasu wolnego.

Analiza wyników badań

Rozpoznano następujące niepokojące objawy:

- ❖ naruszanie norm i zasad bezpiecznego zachowania się podczas przerw

- ❖ przypadki wykluczenia ucznia z grupy rówieśniczej
- ❖ częste przypadki agresji słownej
- ❖ obniżającą motywację do nauki
- ❖ problemy z kontrolowaniem emocji

Wnioski z przeprowadzonej diagnozy

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy zidentyfikowano problemy w następujących obszarach:

- ❖ **Przestrzeganie norm i zasad obowiązujących w szkole**
- ❖ **Motywacja do nauki i własnego rozwoju**
- ❖ **Dbłość uczniów o własne bezpieczeństwo i zdrowie.**

III. Czynniki ryzyka oraz czynniki chroniące

Czynniki ryzyka:

1. Dysfunkcje rodziny
2. Rodziny niepełne
3. Niepowodzenia szkolne
4. Predyspozycje osobowościowe,
5. Możliwości intelektualne uczniów
6. Niska samoocena
7. Ograniczone zainteresowania
8. Stereotypowe myślenie oraz funkcjonowanie

Czynniki chroniące:

1. Wspomaganie rodziny w pełnieniu funkcji wychowawczych, opiekuńczych,
2. Rozwijanie zainteresowań,
3. Zaangażowanie religijne
4. Zapobieganie wykluczeniu i niepowodzeniom szkolnym,
5. Umożliwienie uczniom przynależenie do pozytywnych grup rówieśniczych,
6. Czytelne wartości, normy i zasady,
7. Zapewnianie osiągania sukcesów na miarę możliwości,
8. Zapewnianie warunków motywujących uczniów do nauki, rozwijania zainteresowań i pracy nad sobą.

IV. Cele programu

CEL OGÓLNY:

Podjmowanie działań zmierzających do ochrony uczniów przed zagrożeniami współczesnego świata.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

❖ Zwiększenie bezpieczeństwa uczniów na terenie szkoły i poza nią:

- Tworzenie warunków do kształtowania zachowań sprzyjających zdrowiu i bezpieczeństwu dzieci w szkole i poza nią.
- Zapoznanie uczniów z regulaminem szkoły oraz szczegółowymi kryteriami ocen zachowania.
- Bezpieczeństwo uczniów podczas przerw i imprez szkolnych.
- Uwrażliwienie uczniów na zagrożenia podczas drogi do i ze szkoły.
- Systematyczne uwrażliwianie uczniów na sytuacje stwarzające zagrożenie.
- Uczenie zasad postępowania w sytuacjach zagrożenia: powódź, pożar, zachowanie na

szkolnym

korytarzu, szatni, klasie szkolnej, sali gimnastycznej, boisku szkolnym.

- Uwzględnienie profilaktyki uzależnień: problem narkotyków, dopalaczy, palenia papierosów, picia alkoholu, zachowań agresywnych.

❖ Ograniczenie zachowań agresywnych i przemocy w szkole:

- Diagnoza poziomu bezpieczeństwa w szkole.
- Uświadamianie uczniom, czym jest agresja i przemoc oraz jak sobie z nimi radzić.
- Wdrażanie działań na rzecz ograniczania agresji i przemocy, kształtowanie umiejętności asertywnych.
- Kształtowanie umiejętności zastępowania agresji, wnioskowania moralnego oraz kontroli emocji.
- Kształtowanie postaw troski o bezpieczeństwo własne i innych. Wzbudzanie empatii,

tolerancji i

zachowań prospołecznych.

- Pedagogizacja rodziców.

- ❖ Rozwijanie umiejętności współżycia społecznego:
 - Przedstawienie zasad i reguł współżycia w klasie i szkole.
 - Edukacja prawna uczniów.
 - Uwrażliwianie uczniów na potrzeby innych.
 - Integrowanie społeczności klasowej i szkolnej.

- ❖ Rozszerzenie działań na rzecz propagowania zdrowego trybu życia:
 - Propagowanie zdrowego trybu życia.
 - Popularyzacja aktywnych sposobów spędzania wolnego czasu.
 - Uświadomienie konieczności zachowania higieny i ergonomii pracy.
 - Kształtowanie nawyków dbania o zdrowie i higienę osobistą.
 - Poszerzanie zainteresowań i wiedzy ucznia

- ❖ Profilaktyka uzależnień:
 - Asertywność.
 - Profilaktyka palenia papierosów.
 - Profilaktyka picia alkoholu.
 - Profilaktyka narkomanii, lekomanii, uzależnienia od komputera.
 - Rozpoznawanie sytuacji domowej wychowanków.
 - Wdrażanie wybranych programów profilaktycznych.

- ❖ Podejmowanie działań mających na celu wzmocnienie motywacji do własnego rozwoju:
 - Uświadomienie uczniowi jego mocnych stron i możliwości.
 - Rozwijanie indywidualnych zainteresowań uczniów.
 - Wskazywanie pożądanych wzorców zachowań.
 - Zapobieganie nadmiernej absencji uczniów.
 - Pomoc uczniom w przezwyciężaniu własnych trudności i ograniczeń.
 - Rozwijanie umiejętności rozpoznawania i ujawniania swoich uczuć i emocji.

- ❖ Wdrażanie metod radzenia sobie w trudnych sytuacjach:
 - Poszerzenie wiedzy dotyczącej sytuacji trudnych.
 - Wdrażanie metod asertywnych.
 - Umiejętne szukanie pomocy.

V. Strategie profilaktyczne

W celu opracowania struktury i treści SPP wykorzystano następujące strategie profilaktyczne skierowane do uczniów – nauczycieli i rodziców.

1. Strategia informacyjno – edukacyjna:

- Realizacja treści profilaktycznych podczas zajęć edukacyjnych.
- Organizowanie szkolnych akcji promujących zdrowy styl życia.
- Organizowanie imprez, akcji, realizacja programów dotyczących uzależnień i innych zagrożeń cywilizacyjnych.
- Propagowanie pozytywnych postaw, zachowań.
- Integracja zespołów klasowych.
- Zajęcia wychowawczo – profilaktyczne – dostarczanie informacji na temat skutków zachowań ryzykownych i uczenie dokonywania racjonalnych wyborów.
- Zajęcia wychowawczo – profilaktyczne – rozwijanie ważnych umiejętności psychologicznych i społecznych, w tym umiejętności: budowania kontaktów z innymi ludźmi, radzenia sobie ze stresem, rozwiązywania konfliktów, trening asertywności.
- Edukacja prawna dla uczniów, rodziców i nauczycieli.
- Spotkania informacyjno - edukacyjne dla rodziców mające na celu zapoznanie ich z problemami młodzieży.
- Realizacja programów profilaktycznych.
- Promowanie sukcesów uczniów.
- Psychoedukacja.
- Doskonalenie nauczycieli.

2. Strategia alternatyw :

- Organizowanie zajęć pozalekcyjnych.
- Udział w konkursach przedmiotowych, sportowych i artystycznych.
- Praca w organizacjach działających na terenie szkoły, w środowisku lokalnym – samorząd uczniowski.
- Biblioteka szkolna.
- Organizowanie pomocy w nauce.
- Organizowanie wycieczek szkolnych.
- Imprezy kulturalne.

3. Strategia interwencyjna

- Identyfikacja niepokojących zachowań i objawów.
- Stosowanie procedur interwencyjnych.
- Poradnictwo pedagoga szkolnego.
- Współpraca z instytucjami:
 - ✓ Komenda Policji w Tarnowskich Górach.
 - ✓ Sąd Rejonowy w Tarnowskich Górach – Wydział Rodzinny i Nieletnich.
 - ✓ MOPS w Tarnowskich Górach.
 - ✓ PCPR w Tarnowskich Górach.
 - ✓ PPPP w Tarnowskich Górach.
 - ✓ TOTU w Tarnowskich Górach.
 - ✓ “Falochron” w Tarnowskich Górach.
 - ✓ Wydział Edukacji Urząd Miasta.
 - ✓ Metis Katowice.
 - ✓ WOM Katowice.

4. Działania profilaktyczne

- Działania profilaktyczne skierowane do uczniów.
- Diagnoza środowiska uczniowskiego.
- Zajęcia wychowawczo- profilaktyczne.
- Zajęcia integracyjne.
- Programy profilaktyczne.
- Akcje, konkursy.
- Działalność alternatywna (koła zainteresowań, sks, działalność samorządu uczniowskiego, wycieczki, imprezy szkolne, harcerstwo).
- Działalność artystyczna i kulturalna.
- Pomoc w nauce.
- Pomoc psychologiczno – pedagogiczna.
- Edukacja prawna.

5. Działania profilaktyczne skierowane do rodziców:

- Diagnozowanie.

- Angażowanie rodziców w pracę szkoły.
- Zapoznanie rodziców z obowiązującymi prawami i regulaminami: Statut, Program Wychowawczy, program profilaktyki, procedury interwencyjne.
- Organizowanie dziecku i rodzinie pomocy materialnej.
- Opracowanie sposobu kontaktu z rodzicami w przypadku sytuacji kryzysowej.
- Stosowanie procedury usprawiedliwiania nieobecności.
- Poradnictwo dla rodziców:
 - ✓ konsultacje pedagoga i psychologa z rodzicami,
 - ✓ spotkania wychowawców z rodzicami - poradnictwo podczas zebrań, indywidualne konsultacje,
 - ✓ organizowanie spotkań dla rodziców z przedstawicielami instytucji wspomagających rodzinę oraz pracę wychowawczą, opiekuńczą i dydaktyczną szkoły,

6. Działania profilaktyczne skierowane do nauczycieli.

- Stałe doskonalenie umiejętności wychowawczych.
- Szkoleniowe posiedzenia Rady Pedagogicznej.
- Szkolenia zewnętrzne dla Rady Pedagogicznej.
- Udział nauczycieli w doskonaleniu nauczycieli realizowanym przez instytucje.
- Korzystanie z księgozbioru i zbiorów multimedialnych biblioteki szkolnej.
- Wspieranie nauczycieli w zakresie pracy wychowawczej i profilaktycznej.
- Spotkania i konsultacje pedagoga i psychologa szkolnego z wychowawcami i pozostałymi nauczycielami.
- Praca zespołu wychowawczego.
- Przekazywanie wychowawcom pomocy i materiałów do pracy profilaktycznej z uczniami i rodzicami.

7. Zadania profilaktyczne.

Zadania profilaktyczne nauczycieli:

- zwracanie- podczas dyżurów- szczególnej uwagi na miejsca tzw. podwyższonego ryzyka: ubikacje, schody, itp.,
- informowanie na bieżąco wychowawców o niewłaściwym zachowaniu ich wychowanków zarówno przez nauczycieli dyżurujących jak pozostałych nauczycieli i pracowników szkoły,
- obserwacja zachowania uczniów w miejscach publicznych i zwracanie uwagi na przejawy agresji, palenia papierosów, spożywania alkoholu czy niszczenia mienia.

- wdrażanie do świadomego unikania zagrożeń oraz kształtowanie umiejętności odmawiania i negocjacji,
- dawanie przykładów sumienności, umiejętności rozwiązywania konfliktów, radzenia sobie w trudnych sytuacjach.

Zadania profilaktyczne wychowawców klasowych:

- diagnozowanie i uwzględnianie występowania różnic w dojrzałości dzieci na każdym poziomie nauki a w szczególności rozpoczynających edukację szkolną,
- pomoc uczniom w rozwiązywaniu trudności życiowych i rodzinnych, uruchomienie akcji informacyjnej mającej na celu uświadomienie uczniom możliwości zwrócenia się z problemem do konkretnej osoby w szkole: wychowawcy, pedagoga, dyrektora szkoły,
- podnoszenie poziomu kultury osobistej uczniów- godziny wychowawcze dotyczące zachowania się w stosunku do rówieśników, osób dorosłych, w miejscach publicznych (kino, teatr, itp.),
- współpraca z rodziną- inicjowanie spotkań mających na celu omawianie problemów wysuwanych przez rodziców, np. wywiadówki profilaktyczne,
- realizacja programów profilaktycznych dotyczących palenia tytoniu i picia alkoholu, rozwijania umiejętności interpersonalnych,
- wprowadzanie zajęć redukujących napięcie, relaksacyjnych, zajęć śródlekyjnych,
- organizacja koleżeńskiej pomocy w nauce,
- kształtowanie postaw poszanowania mienia wspólnego, dbałości o estetykę klasy, szkoły i otoczenia.,
- systematyczne informowanie rodziców o postępach w nauce i zachowaniu ich dzieci,
- pomoc w poznawaniu samego siebie i kształtowaniu pożądanego systemu wartości.

Zadania profilaktyczne zespołu do spraw profilaktyki i wychowania:

- koordynacja IPET,
- pomoc w rozwiązywaniu problemów wychowawczych,
- wprowadzanie zewnętrznych programów profilaktycznych,
- organizowanie pogadanek, prelekcji dla uczniów z udziałem policji, psychologa, lekarza,
- pedagogizacja rodziców.

Zadania profilaktyczne rodziców:

Mając na uwadze, że wychowanie dzieci to główne zadanie rodziców, a nauczyciele wspierają ich w dziedzinie wychowania, ustalono następujące zadania profilaktyczne dla rodziców:

- każdy rodzic czuwa nad tym, aby jego dziecko wykazywało właściwą kulturę osobistą oraz sumiennie realizowało obowiązki szkolne,
- rodzice utrzymują regularny kontakt z wychowawcą klasy, a w razie potrzeby z pedagogiem szkolnym bądź Dyrektorem /zastępcą/ Szkoły w celu zapobiegania niewłaściwym zachowaniom,
- rodzice uczniów sprawiających szczególne trudności wychowawcze winni kontaktować się ze szkołą w każdym przypadku stwierdzenia naruszenia obowiązujących norm i zasad oraz wspólnie znajdować sposoby rozwiązywania problemów.

Formy realizacji programu profilaktycznego

W realizacji programu łączącego wychowanie, nauczanie i rozwijanie umiejętności psychospołecznych oraz wspieranie wszechstronnego rozwoju uczniów wykorzystuje się:

- a) przedmioty nauczania,
- b) godziny do dyspozycji wychowawcy klasy,
- c) ścieżki edukacyjne - „edukacja prozdrowotna”, „edukacja czytelnicza i medialna”, „edukacja ekologiczna” realizowane przez nauczycieli poszczególnych przedmiotów,
- d) zajęcia sportowe,
- e) zajęcia pozalekcyjne,
- f) uroczystości klasowe, szkolne,
- g) imprezy ogólnopolskie i regionalne,
- h) zajęcia indywidualne i grupowe prowadzone przez psychologów i pedagogów (trening umiejętności społecznych, zajęcia wyciszające)

Metody np.: ankiety, rozmowy, obserwacje, wykorzystane w ewaluacji wyników będą z charakteru działań, warunków i okoliczności, w których te działania są realizowane.

VII. STRUKTURA I TREŚCI SZKOLNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI

L.p.	Zadanie	Sposób realizacji	Termin	Osoby odpowiedzialne i
4.	Likwidowanie deficytów rozwojowych w szczególności u dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi	Zajęcia korekcyjno -kompensacyjne Zajęcia wyrównawcze Zajęcia logopedyczne Pomoc w odrabianiu lekcji	Cały rok	Wychowawcy, pedagog, terapeuta, logopeda rodzice,
5.	Wyrównywanie szans rozwojowych dzieci 6- letnich	Diagnoza potrzeb Zajęcia korekcyjno -kompensacyjne Zajęcia wyrównawcze Zajęcia logopedyczne Pomoc w odrabianiu lekcji Zajęcia socjalizacyjne Monitorowanie funkcjonowania grup dzieci 6-letnich w warunkach klasowych i świetlicowych	Cały rok	Wychowawcy, pedagog, terapeuci, logopeda,
6.	Motywowanie uczniów do właściwego zachowania poprzez przestrzeganie systemu nagród i kar.	Stosowanie na co dzień wewnątrzszkolnego systemu nagród i kar oraz klasowych reguł i ustaleń.	Cały rok	Dyrekcja, nauczyciele, wychowawcy, rodzice
7.	Przeciwdziałanie agresji, przemocy psychicznej, wymuszeniom i kradzieżom.	Zajęcia dotyczące przeciwdziałania agresji realizowane w każdej klasie. Przedstawienia teatralne dotyczące uzależnień. Spotkania uczniów z Policją nt. "Przestępczość nieletnich i jej prawne konsekwencje" Spotkania Zespołu Wychowawczego z uczniem i rodzicem. Wspieranie ucznia w sytuacjach trudnych poprzez porady indywidualne, opiekę psychopedagogiczną, indywidualne spotkania rodziców z wychowawcą i/lub zespołem ds. profilaktyki i	Na bieżąco, w zależności od potrzeb	Wychowawcy, pedagog, nauczyciele, rodzice, Zespół Wychowawczy, zaproszeni goście - Policja.

				współpracujące
1.	Pedagogizacja rodziców - zagadnienia dot. uzależnień, potrzeb okresu dojrzewania, przemocy i agresji, wychowawczej funkcji rodziny.	Tablice informacyjne dla rodziców Pogadanki, prelekcje, indywidualne rozmowy, spotkania z gośćmi.	Na bieżąco, w zależności od potrzeb	Wychowawcy, pedagodzy, pielęgniarka, zaproszeni goście (policjant, psycholog, terapeuci)
2	Integracja klasowa i szkolna.	Diagnozowanie zespołów klasowych. Propozycje pracy profilaktycznej z uczniami oraz strategii prowadzących do poprawienia dyscypliny w szkole. Uroczystości i imprezy klasowe z udziałem rodziców. Uroczystości szkolne. Zajęcia integracyjne w klasach 1 - VI prowadzone przez wychowawców, pedagoga szkolnego i terapeutów i psychologów Tarnogórskiego Ośrodka Terapii Uzależnień, Profilaktyki i Pomocy Psychologicznej	Przynajmniej raz w semestrze W g kalendarza imprez Przynajmniej raz w semestrze	Wychowawcy, wyznaczeni nauczyciele, pedagodzy, rodzice, zaproszeni goście.
3	Bezpieczna droga do szkoły, bezpieczeństwo w życiu codziennym. Udzielanie pierwszej pomocy.	Zajęcia według planu wychowawcy. Zajęcia dotyczące przeciwdziałania przemocy realizowane w każdej klasie. Spotkania ze Strażą Miejską i przedstawicielami policji w klasach 1- VI. Monitorowanie zachowań uczniów podczas pobytu w świetlicy. Spotkania z ratownikami medycznymi - przeprowadzenie szkoleń z zakresu pierwszej pomocy przedmedycznej dla uczniów klas IV - VI.	Na bieżąco Po ustaleniu Cały rok	Wychowawcy, pedagodzy, nauczyciele, rodzice, zaproszeni goście (policjant, strażak) Kierownik świetlicy, wychowawcy świetlicy

		wychowania. Podnoszenie kompetencji kadry pedagogicznej w zakresie psychoprofilaktyki - uczestniczenie w warsztatach, szkoleniach, czytanie literatury specjalistycznej		
8.	Zapobieganie kontaktom z alkoholem, papierosami, narkotykami, lekami.	Zajęcia, pogadanki, prelekcje dotyczące przeciwdziałania uzależnieniom realizowane w każdej klasie przez wychowawcę w ramach godzin wychowawczych. Spotkania uczniów kl. V -VI z zaproszonymi gośćmi nt. skutków uzależnień. Spotkanie rodziców z zaproszonym gościem dat. narkotyków. Udział w ogólnopolskich i regionalnych działaniach profilaktycznych. Realizacja programów profilaktycznych: " Zachowaj trzeźwy umysł",	Cały rok	Wychowawcy, pedagodzy, nauczyciele, pielęgniarka, rodzice, zaproszeni goście
9.	Promowanie zdrowego stylu życia.	Organizowanie zajęć pozalekcyjnych, konkursów, zawodów sportowych, kół zainteresowań, zielonych szkół. Realizacja programów "Owoce w szkole" "Szklanka mleka" Pogadanki pielęgniarki szkolnej.	Cały rok	Wychowawcy, pedagodzy, nauczyciele, pielęgniarka, rodzice
10.	Ochrona uczniów przed niepożądanymi treściami w Internecie oraz brutalnymi programami i grami komputerowymi.	Zajęcia dotyczące przeciwdziałania przemocy w Internecie, uzależnieniom od komputera, świadomego korzystania z komputera:	Cały rok Cały rok	Rodzice Wychowawcy, Nauczyciel informatyki
11.	Wspieranie dzieci w trudnej sytuacji materialnej i zaniedbanych środowiskowo.	Rozmowy indywidualne z wychowawcami, uczniami, rodzicami - bezpłatne obiady, paczki okolicznościowe, podręczniki szkolne, stypendia socjalne, zasiłki, wolontariat. Współpraca z RR	Na bieżąco, w zależności od potrzeb	Dyrekcja, Zespół Wychowawczy, wychowawcy, pedagog, nauczyciele, rodzice

DZIAŁANIA SKIEROWANE DO RADY PEDAGOGICZNEJ

	Przeciwdziałanie agresji, wandalizmowi, wulgaryzmem i używkom	1. Zapoznanie Rady Pedagogicznej z założeniami programu profilaktycznego realizowanego w naszej <i>szkole</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Wszyscy pedagodzy są odpowiedzialni za wizerunek szkoły i za bezpieczeństwo uczniów. 	XI konferencja.	Dyrektor i zespół do utworzenia programu profilaktycznego	Liczba pedagogów biorących udział w konferencji Analiza treści programu
		2. Przydział zadań i ustalenie listy nauczycieli odpowiedzialnych za ich wykonanie	<ul style="list-style-type: none"> • Wszyscy pedagodzy są zaangażowani w egzekwowanie ogólnie przyjętych norm postępowania obowiązujących w szkole. • Uczniowie wiedzą, że w szkole istnieje zespół wychowawczy, do którego mogą zwrócić się o pomoc w przypadku zagrożenia. 	XI konferencja.	Dyrektor, wicedyrektor, zespół do spraw utworzenia programu profilaktycznego	Wypracowane materiały (listy - zadania)
		3. Przeszkolenie Rady Pedagogicznej w zakresie przeciwdziałania agresji w szkole i udzielania pomocy przedmedycznej oraz zapobieganie sięgania po używki.	<ul style="list-style-type: none"> • Pedagodzy uczestniczą w kursach, poszerzają swoją wiedzę i mają niezbędne umiejętności do prowadzenia działań profilaktycznych 	cały rok	Dyrekcja Osoby zaproszone Specjaliści	liczba nauczycieli, którzy wzięli udział w kursach

		4. Przekazanie wychowawcom informacji skąd mogą wziąć scenariusze zajęć do realizacji problematyki zagrożeń i uzależnień.	• Nauczyciele realizują wytyczone cele	cały rok	Bibliotekarz Pedagodzy	Wykaz zrealizowanych zajęć z pomocą zaproponowanych scenariuszy.
		5. Wzmocnienie dyżurów na przerwach, w szatniach na boisku	• Uczniowie czują się bezpiecznie w szkole.	cały rok	Dyrekcja Zespoły wychowawcze	Opinie rodziców Kontrola dyrekcji Wykaz dyżurów
		6. Opracowanie "Drogi postępowania dyscyplinarnego" i omówienie sankcji z uczniami i rodzicami.	• W szkole działa wypracowany jednolity system postępowania dorosłych wobec uczniów.	cały rok	Dyrekcja Zespół Wychowawców	Dokument pisemny Rozmowy z uczniami i z rodzicami.
		7. Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci przez prowadzenie zajęć pozalekcyjnych (przygotowanie dzieci do konkursów)	• Pedagodzy wskazują uczniom możliwości rozwijania zainteresowań i zagospodarowania wolnego czasu w sposób atrakcyjny i wartościowy	cały rok	Opiekunowie zajęć artyst. i sportowych.	Analiza dokumentów Ocena wyników i poziomu konkursów, wystaw prezentacji
		8. Zorganizowanie miejsca w szkole, dającego możliwość indywidualnego kontaktu nauczycieli z rodzicami i uczniami	• Nauczyciele stwarzają rodzicom i uczniom możliwość rozmów indywidualnych	cały rok	Dyrekcja Nauczyciele	Liczba rodziców i uczniów korzystających z rozmów indywidualnych
		9. Zorganizowanie spotkań z Pracownikami Komendy Powiatowej Policji w TG.	• Nauczyciele zapoznali się ze skalą zagrożeń (alkohol, narkotyki, agresja) w naszym mieście)	zebrania	Dyrekcja Policja	Liczba uczestniczących pedagogów

DZIAŁANIA SKIEROWANE DO PRACOWNIKÓW SZKOŁY.						
	Redukcja przemocy, wandalizmu, wulgaryzmu, sięgania po używki,.	1. Włączenie obsługi szkolnej w działania związane z realizacją programu profilaktycznego	<ul style="list-style-type: none"> • Wszyscy pracownicy szkoły (woźna, konserwator, sekretarka, sprzątaczk) są odpowiedzialni za wizerunek szkoły i za bezpieczeństwo dzieci. 	cały rok	Dyrektor	obserwacja postaw i działań obsługi.
		2. Opracowanie systemu informowania dyrekcji nauczycieli, rodziców o przejawach przemocy, wandalizmu i zażywania używek przez uczniów lub innych osób, które znalazły się na terenie szkoły.	<ul style="list-style-type: none"> • Pracownicy obsługi mają świadomość, że sprawna informacja warunkuje szybkie rozpoznanie sytuacji i podjęcie działań likwidujących zagrożenie. 	cały rok	Dyrektor obsługa szkoły zesp. wych.	Dokument pisemny.
		3. Opracowanie i przekazanie pracownikom obsługi szkoły form dopuszczalnych interwencji wobec sprawców i ofiar przemocy, wulgaryzmu i wandalizmu i zażywających używki.	<ul style="list-style-type: none"> • wszyscy pracownicy szkoły mają obowiązek niezwłocznej interwencji w przypadku zauważenia na terenie szkoły zagrożenia bezpieczeństwa i zdrowia dzieci lub mienia szkolnego. 	cały rok	Dyrekcja	Dokument pisemny Obserwacje
		4. Wymiana doświadczeń związanych z rozwiązywaniem problemów wychowawczych pomiędzy nauczycielami szkoły oraz pracownikami obsługi szkoły	<ul style="list-style-type: none"> • Pracownicy szkoły (obsługa i nauczyciele) potrafią skutecznie komunikować się w zakresie problemów uczniowskich • Pracownicy obsługi wspierają działania nauczycieli realizujących program profilaktyczny. 	cały rok	Dyrektor Nauczyciele	Rozmowa z prac. szkoły

VIII. Procedury interwencyjne ze względu na:

8. Złe samopoczucie ucznia.
9. Zachowanie ucznia uniemożliwiające prowadzenie lekcji.
10. Zachowanie agresywne uczniów względem siebie.
11. Stwierdzenie faktu palenia tytoniu przez ucznia.
12. Stwierdzenie faktu kradzieży.
13. Samowolne opuszczenie terenu szkoły przez ucznia.
14. Świadome niszczenie mienia szkoły.
15. Nierealizowanie obowiązku szkolnego przez uczniów (wagary, nieobecności).
16. Podejrzenie, że uczeń znajduje się pod wpływem narkotyków.

IX. Ewaluacja

Cele ewaluacji:

- ocena skuteczności Szkolnego Programu Profilaktyki we wspieraniu rozwoju osobowości ucznia,
- sformułowanie wniosków, które będą stanowiły podstawę do ewentualnego udoskonalenia programu,

Pytania kluczowe:

- W jakim stopniu i jak realizowane są zadania Szkolnego Programu Profilaktyki?
- Jak nauczyciele i rodzice oceniają skuteczność działań zawartych w Szkolnym Programie Profilaktyki?
- W jakim stopniu Szkolny Program Profilaktyki wpływa na postawy i zachowanie uczniów?

Metody i narzędzia badawcze:

- analiza dokumentacji szkolnej
- ankiety
- obserwacja

Szkolny Program Profilaktyki
zatwierdzono na posiedzeniu Rady Pedagogicznej w dniu 10 września 2015
po uprzednim zaopiniowaniu przez Radę Rodziców
i Samorząd Uczniowski.

Przewodniczący Rady Pedagogicznej

Przewodniczący
Samorządu Uczniowskiego :

Przewodniczący
Rady Rodziców:
